

ИСПИТ ИЗ МИКРОТАЛАСНЕ ТЕХНИКЕ

5. фебруара 2014.

Напомене. Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба литературе и непрограмабилних калкулатора. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци и евентуално у Смитовим дијаграмима, који се морају заједно предати. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)													
Индекс година/број		Презиме и име											
/													
										ПРЕДИСПИТНО	УКУПНО ПОЕНА		
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	Укупно	1.	2.	Укупно	ИСПИТ	ОЦЕНА		

ПИТАЊА

1. (а) За шта се користи пертурбациони метод у анализи водова и таласовода? (б) Укратко објаснити тај метод.

(а)	(б)

2. Шта је то ефективна пермитивност вода са нехомогеним диелектриком?

3. Најнижа резонантна учестаност резонатора начињеног од секције вода је 1 GHz. Колике су следеће резонантне учестаности ако је вод на једном крају кратко спојен, а на другом (а) отворен и (б) кратко спојен?

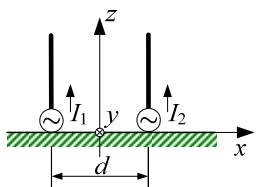
(а)	(б)

4. Матрица расејања једне пасивне реципрочне мреже без губитака има облик $[\underline{S}] = \begin{bmatrix} 0,6 & \underline{s}_{12} \\ -a & \underline{s}_{22} \end{bmatrix}$, где је a реалан негатиан број. Одредити a , $\underline{s}_{12}$ и $\underline{s}_{22}$.

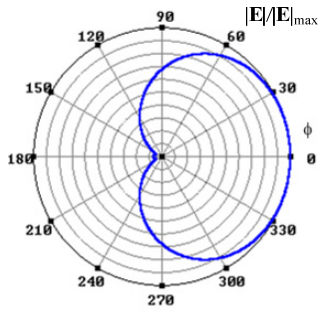
5. (а) Који се полупроводник употребљава за прављење ган диода? (б) Да ли ова диода може да се направи од силицијума? Образложити одговор.

(а)	(б)

6. Два вертикална четвртталасна монопола постављена су на међусобном растојању $d = \lambda/4$, као на слици 1. Монополи се напајају простопериодичним струјама учестаности $f = 1,5 \text{ MHz}$ и ефективних вредности $I_1 = I_2 = 10 \text{ A}$. Почетна фаза струје prvog монопола је 0. (а) Колика треба да буде почетна фаза струје другог монопола да би дијаграм зрачења овог антенског система у хоризонталној равни имао облик као на слици 2? (б) Колика је ефективна вредност електричног поља у хоризонталној равни на одстојању $R = 10 \text{ km}$ од антена у правцу максимума зрачења? (в) Каква је поларизација електричног поља у тој тачки? Земљу сматрати савршено проводном равни.

Слика 1.

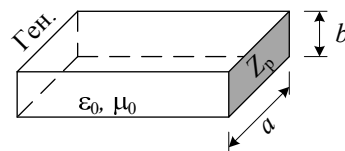

Слика 2.

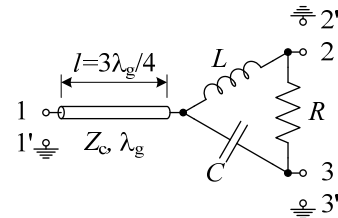
(а)
(б)
(в)

ЗАДАЦИ

1. На слици је приказан правоугаони таласовод димензија попречног пресека a и $b = a/2$, испуњен ваздухом. На једном крају таласовода везан је генератор, а на другом потрошач непознате импедансе Z_p . Учестаност генератора је $f = 12 \text{ GHz}$, а таласна импеданса у таласоводу је $Z_T = 600 \Omega$. У таласоводу се простире искључиво доминантни тип таласа. Мерењем је утврђено да је комплексни коефицијент рефлексије у равни потрошача $\rho = 0,5(1 - j)$. Израчунати (а) димензије попречног пресека таласовода, (б) непознату (комплексну) импедансу потрошача, (в) растојање од потрошача до prvog минимума ($l_{\min}^{(1)}$) и (г) растојање од потрошача до другог максимума ($l_{\max}^{(2)}$) стојећег таласа електричног поља.

2. За тропортну мрежу са слике номиналне импедансе сва три приступа су једнаке и износе $Z_0 = 50 \Omega$. На радној учестаности реактансе калема и кондензатора су $X_L = -X_C = X = Z_0/\sqrt{5}$, а вод карактеристичне импедансе $Z_c = Z_0$ је дужине $l = 3\lambda_g/4$, где је λ_g таласна дужина на воду. (а) Израчунати отпорност отпорника R тако да мрежа буде прилагођена на prvom приступу. (б) У том случају израчунати s -параметре мреже.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТКА СА ИСПИТА ИЗ МИКРОТАЛАСНЕ ТЕХНИКЕ, ОДРЖАНОГ 5. ФЕБРУАРА 2014. ГОДИНЕ

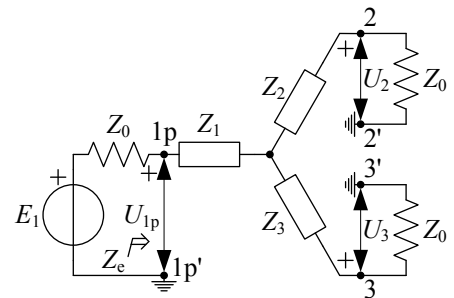
ПИТАЊА

1. Видети уџбеник, одељак 2.4.
2. Видети уџбеник, одељак 4.4.
3. Следеће резонантне учестаности су (а) 3 GHz, 5 GHz, ..., односно (б) 2 GHz, 3 GHz, ...
4. Због ортонормалности и симетрије, матрица расејања је $[s] = \begin{bmatrix} 0,6 & -0,8 \\ -0,8 & -0,6 \end{bmatrix}$.
5. (а) Галијум арсенид. (б) Силицијум не може да се употреби јер нема особину негативне диференцијалне покретљивости.
6. (а) Почетна фаза струје другог монопола треба да буде $-\pi/2$. (б) Ефективна вредност електричног поља је $E = 120 \text{ mV/m}$. (в) Поларизација поља је линијска, а вектор $\mathbf{E}$ је нормалан на проводну раван (вертикалан).

ЗАДАЦИ

1. (а) Таласна импеданса доминантног типа таласа је $Z_{\text{TE}10} = \frac{Z_{\text{TEM}}}{\sqrt{1 - (f_{\text{cTE}10}/f)^2}}$, одакле је $f_{\text{cTE}10} = 9,33 \text{ GHz}$ ($Z_{\text{TE}10} = Z_{\text{T}}$, $Z_{\text{TEM}} \approx 120\pi \Omega$). Из израза за критичну учестаност доминантног типа таласа одређујемо димензије попречног пресека правоугаоног таласовода $a = \frac{c_0}{2f_{\text{cTE}10}} \approx 16,1 \text{ mm}$ и $b = \frac{a}{2} \approx 8 \text{ mm}$ ($c_0 \approx 3 \cdot 10^8 \text{ m/s}$). (б) Импеданса потрошача је $Z_p = Z_{\text{TE}10} \frac{1+\rho}{1-\rho} = 600(1-j2) \Omega$. (в) Таласна дужина је $\lambda_{\text{gTE}10} = \frac{c_0/f}{\sqrt{1 - (f_{\text{cTE}10}/f)^2}} \approx 39,75 \text{ mm}$. Растојање од потрошача до првог минимума стојећег таласа електричног поља је $l_{\text{min}}^{(1)} = \frac{3}{16} \lambda_{\text{gTE}10} \approx 7,45 \text{ mm}$. (г) Растојање од потрошача до другог максимума стојећег таласа електричног поља је $l_{\text{max}}^{(2)} = \frac{7}{16} \lambda_{\text{gTE}10} + \frac{1}{2} \lambda_{\text{gTE}10} \approx 37,27 \text{ mm}$.

2. (а) Пошто је карактеристична импеданса вода једнака номиналној импеданси првог приступа, за решавање овог кола може се применити теорема о померању референтне равни. Померањем референтне равни првог приступа мењају се искључиво аргументи прве врсте и прве колоне s -матрице. Пошто је оригинална мрежа прилагођена на првом приступу, тј. $s_{11} = 0$, закључујемо да ће и за нову мрежу важити $s_{11p} = 0$. Троугао RLC се може трансфигурисати у трокраку звезду $Z_1 = X^2/R$, $Z_2 = jX$ и $Z_3 = -jX$, као на слици. Услов $s_{11p} = 0$ ће бити испуњен ако је еквивалентна импеданса која се види посматрано у (померени) први приступ нове мреже $Z_e = Z_0$. Одавде се одређује $R = 25 \Omega$.

(б) Стандардним поступком за одређивање матрице расејања одређујемо s -параметре нове мреже са помереним првим приступом, а одатле и s -параметре оригиналне мреже

$$[s] = \frac{1}{10} \begin{bmatrix} 0 & \sqrt{5} + j5 & -\sqrt{5} + j5 \\ \sqrt{5} + j5 & -2 + j\sqrt{5} & 7 \\ -\sqrt{5} + j5 & 7 & -2 - j\sqrt{5} \end{bmatrix} \approx \begin{bmatrix} 0 & 0,22 + j0,5 & -0,22 + j0,5 \\ 0,22 + j0,5 & -0,2 + j0,22 & 0,7 \\ -0,22 + j0,5 & 0,7 & -0,2 - j0,22 \end{bmatrix}.$$

Са предмета Микроталасна техника

Amorje Kuzelich